

Universal Declaration of Human Rights - Themne

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Maṣhelə Ma Anfəm ɲa Raru Ta Amari Ma Rɔwuni Kəpet

KɔWASƏR ɔŋKAN

Ɔwa ta salata kəsəthne ɔyiki a komane an fəm akəpet, Ɔwa yi amari məthənane a komane ɲa-e, ɲa yi angbeth ɲa rɔwankom, mɔlompi, yi məthəfəl ka nɔru.

Ɔwa, ka kɔlɔ agbap yi kəsay amari ma anfəm akəpet mɔ po kɔrɔ kɔdifəthane ɔke po ləsər tɛtemp ta anfəm akəpet, Ɔwa kə po kɔrɔ ka raru ɔre, pə yi naɲrɔ anfəm akəpet maɲba naɲ rɔwankom ra kɔfɔf, kɔtɔɲ ɛdina, kəte ba rənes kəpa ye, ɔɲe ɲa tha yi mɔfela ma anfəm akəpet thɔɲ be nɔru. Ɔwa ɔ fisa ti, kɔmɔ a te gbɔndar anfəm rə tɔy o tɔy be mə yɔ ɲa an thənthone tə kəfumpər ane bət ɔɲfɔsɔ mə thalər ɲa-e, Ɔwa tɔsoma, a yi təkə bot ɛthə məkunkəla ɲa-e.

Ɔwa a yi təkə sakəthi ɔkera ɔke dər o dər, təkə yɔ tɔthɔf ta raru be təmane. Ɔwa tɔsoma anfəm ɲa tɔthɔf be an wopane ka raru, an bot ka masekrane maɲ təkə beɲ kɔmɔ an gbasi ɔfu fəlen malane ma kəsɔɲ anfəm akəpet amari akomane ɲa, ka ayiki yi to wuni kəpet ɔ yi-e, kəpa runiɲaɲi, yi bom ɲaɲ a thənanə. Ɔwa an beɲ təkə səka ro di rɔwankom yi mayi mɔkolo mɔ anfəm akəpet.

Ɔwa rokɔm kati be tɔthɔf ɔte yi ka ɔɲnənki ane, təsɔne kəpa, tɔ tə wopane rəkin yi tɔthɔf ta raru tək sakəthi yi kəwop amari a komane anfəm akəpet yi tɔwankom tɔɲ.

Ɔwa anpo beɲ tə kəyi kəsəthne amari ɔme yi rɔwankom ɔre, yɔ yi ankololo ɲa masekrane ɔme.

Tɔsoma ɔkamathə ka Anfəm ɲa Raru kə Thɔsɔ

ɔkera ɔke kəpa :

Maṣhelə ma kəsɔɲ amari a komane anfəm akəpet ɔme, mɔ yi ɔtəma wa wuni o wuni yi ka tɔthɔf ta raru be kɔmɔ wuni o wuni, ɔgbap o gbap ka raru, ɔ yi təkə bot masekrane ɔme rə mɛrɔ ɔlɔkɔ be, rə kəthəkəsɔ anfəm akəpet kɔmɔ an səka kɔyikis amari a komane anfəm akəpet yi tɔwankom tɔɲ ro di, kəɔɲ ka ane yi ka tɔthɔf ro kor yi ane yi ka tɔthɔf təbrɔɲ. Kɔmɔ anfəm be ka raru an wop masekrane ɔme. Ɔwa kɔmɔ an səthne, yi kəwop masekrane ɔme ketɔɲ ka anfəm ɲa tɔthɔf yi ka ɔɲnənki ane yi kəɔɲ ka anfəm be maɲ kaman-e :

1. ɔɲsəkəl ɔtɔtɔkɔ

A kom anfəm akəpet be ɲa athənane yi rɔwankom. Ɔwa an ba məmari məthənane. Ɔwa an ba məfith yi təchemp. Chiyaɲ, an yi təkə gbasi ankos ɲaɲ mɔ kəpa ɲa təkɔm.

2. ɔɲsəkəl beka mɔreɲ

Wuni o wuni ɔ ba mari ma rɔwankom, yi məmari a bot ka masekrane ɔme, kama a te say kɔ tɔ ɔbɔnshə, mɔyi ma ɔɲdər ɲɔɲ, kəpa uwan duni thalɔm wunibom, səthlɔm ɔtənt mɔɲ fɔf, ɔɲdina mɔɲ tɔɲ, thalɔm kəpa ɔɲgbap ɔɲ yi, təkə ɔte mɔ wop ka ɔmɛrɔ ɲɔɲ, ɔɲthɔf ɲɔɲ, thalɔm ɔɲbɔnshə ɔ wur, tə mɔne, ta ro a kom kə-o, yi mətəma ɔ-e. Rodi kati sɔ, a ye təkə yɔ kə agbɔy tə kəpa ɔɲgbap ɔɲe rə yi, amari ɔ təma, thalɔm mətəma ma ɔɲthɔf, thalɔm ɔɲgbap ɔwuni ɔ yi-e, thalɔm kəpa ɔɲthɔf ɔɲe po chiya ka ɔɲyethe ɲati, thalɔm a tɔɲ ɲi mɔsheheke, ɔɲyi ro ratha ka ɔthɔf ɔlɔm, thalɔm ɔɲ baye ɔte ma yɔ ka ɔɲyethe ɲate.

3. ɔɲsəkəl beka məsas

Wuni o wuni ɔ ba ɔmari ta ɔhesəm nɔn, rɔwankom rɔn yi kɔfisɔs ɔhesəm nɔn.

4. ɔhsəkəl beka mɔnlə

A ye sɔ təkə wop wuni rɔtar, thalɔm kəyis kɔ məshəkə. A ye sɔ təkə wop wuni, kəthila atar də rɔn o rɔn. Kəthila ɔnfəm ka rɔtar a yi təkə gbɔnɛ ki.

5. ɔhsəkəl beka tamath

A ye təkə thalər, kəsɔmpar, thalɔm kəgbalo wuni ka ɔnfɔsɔ rəkɔm.

6. ɔhsəkəl beka tamthurukin

Wuni o wuni ɔ ba ɔmari mɔn a yi təkə sɔn kɔ kətanɔlɔnɛ ka ɔnthɔ-e.

7. ɔhsəkəl beka tamthəderən

ɔnfəm ɔkəpet a thənɔnɛ teri ro der ka ɔnthɔ. ɔwa ɔn ba ɔmari ma kɔmɔ ɔnthɔ ɔn gbəpər nɔ. ɔwa ɔn ba ɔmari ma kɔmɔ ɔnthɔ ɔn bum nɔ kəwur ka ɔnɛ mə yɔ nɔ ɔngbɔy; ta ɔnɛ məshim mɔsekrane ɔmɛ, thalɔ m təkə yɔ ɔnfəm ɔlɔm ɔn ləsər mɔsekrane ɔmɛ.

8. ɔhsəkəl beka tamthəresas

Wuni o wuni ɔ ba ɔmari kɔmɔ a thonkanɛ kɔ ta bepi wuni o wuni ɔ kɔthi kɔ ɔmari mɔn ka rəwuni kəpet kətanɔlɔnɛ ka ɔn thɔ.

9. ɔhsəkəl beka tamthərenanɛ

A ye təkə barkar wuni ka ɔnfɔsɔ. A ye təkə bot kɔ der ɔfenɔnɛ thalɔm kəfitha kɔ rɔthɔf ɔtel ka mɔ te mɔ yema.

10. ɔhsəkəl beka tɔfɔt

A yi təkə sɔn wuni o wuni ɔfɛrɛ ɔthənɔnɛ suɔ kɔ ɛlɔns ka ɔnbare nɔ ɔnthonkas gberkethe mə te yɔ ɔgbɔy ka kɔgbengben ɔmari mɔn yi ɔngbethɛ nɔn, yi mɔlɔs thalɔm tɔlɔs a pa tɔ yɔ-e.

11. ɔhsəkəl beka tɔfɔt nɔn

1. ɔwa wuni o wuni a pɔ bot ka ɔnbare nɔ ɔnthonkas bɛ ta mɔlɔs a pa mɔ yɔ-e, a ye təkə gbasi kəpa ɔte a lɔm kəpa tɔ yu-e tətɛn, haɔn thas a pɔ gbengben yi kəlɔfthi ləfthi. ɔwa a sɔn kɔ ɔnfɛrɛ nɔ kəthonka kɔmɔ ɔ kəthineka ɔte a dɛn kɔ. ɔwa thas a bəp kəpa ɔte a l m tətɛn yenka ma wop kɔ tɛn.

2. ɔwa a ye təkəwop wuni ka ɔnthɔ ka mɔlɔs ɔmɛ pəyi ɔ bote ri mɔta mɔn, pə ka ɔnthɔ nɔ ɔnthɔf nɔn-o, thalɔm ɔthɔf ɔtel ka ɔlɔkɔ a yɔ mɔlɔs mati-e. ɔwa a ye təkə thalər wuni pə thas mɔ to a bot təkəthalər wuni məshim ɔnthɔ ka ɔnlɔkɔ ɔ shim ɔnthɔ-ɔ.

12. ɔhsəkəl beka tɔfɔt mɔrən

A ye təkə bot kəsən ka ɔngbundu, ɔnbɔnshɔ, mɔyirɔ thalɔm ɔte mɔ gbal, ɔwa kəsambos ayiki tɔn yi ɔnɛ nɔ ɔfinɔ. ɔwa wuni o wuni ba ɔmari ma kɔ yɔ ɔnthɔ ɔn chimɔ kɔ ka ɔnɛ mə bot kɔ kəsən-e.

13. ɔhsəkəl beka tɔfɔt mɔsas

1. Wuni o wuni ɔ ba rɔwankom ra kɔkɔnɛ ro ɔ yema yi kəbot məyira mɔn ro ɔ yema-e ra thɔf o thɔf.

2. ɔwa wuni o wani ɔ ba ɔmari ma kɔtey hali ro a kom kɔ-e təkə kɔnɛ ro ɔ yema-e, thalɔm kəkɔlɔnɛ ro ɔ wur-e.

14. ʌɲsəkəl beka tɔfɔt maɲɛ

1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kaɣbuke ɔ kɔ maɲkne ra ʌthɔf ʌlɔm, kaɲa a te dif kɔ.
2. ɔwa a ye təkə nɔy kɔ ʌmari ʌme ta salata ɛfɔf ɛyay yay, thalɔm rə tətək təlɔm tə wɔɲ raɲɔlitikis, thalɔm tətək te ləsər maɲthank ma ʌɲyunaɲted Neshɔn.

15. ʌɲsəkəl beka tɔfɔt tamath

1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari təkɲ yira ka ʌɲthɔf ɲɔɲ.
2. ɔwa wuni ɔ baye mari təkə kaɲhi ɔkos kɔɲ ʌmari ma kayi ukin ka ʌɲthɔf ɲɔɲ, thalɔm kəbent kɔ kaɲa ɔ te shinkar kayi ukin ka ʌɲthɔf ɔ te yema.

16. ʌɲsəkəl beka tɔfɔt tamthrukin

1. ʌɲfəm aruni yi ʌɲfəm abom po tɛna-e, aɲ ba maɲi təkə naɲtaɲe mɔ to aɲ yema-e; təkə te kəlɛɛ tʌ ʌbɔnshɔ, ʌɲthɔf, thalɔm ʌɲdina kaɲa aɲ tɔpi tʌlek taɲ.
2. ɔwa a ye təkə nɔt wuni kə kɔne balʌ ka ɔwe ɔ te yema. ʌɲe mənʌntʌne-e, aɲ yi təkə beɲ ka maɲyema maɲ.
3. ɔwa maɲ pɔyi raɲlek ra maɲyira ra yi kaɲboth ka ʌkəlɔɲ kəlɔɲ ka maɲyiraɲe-e, aɲə ka ʌkəlɔɲ be yi ka ʌɲthɔfe, a yi təkə bum ɲa də roɲ o roɲ maɲ yema yaɲtha-e.

17. ʌɲsəkəl beka tɔfɔt tamthəderɔɲ

1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari təkə ba ʌkeɲ kɔɲ kɔn son. ɔwa ɔ gbəli sɔ kaɲ ba ʌkeɲ yi afəm ʌlɔmɲ.
2. ɔwa wuni ɔ baye mari təkə kaɲhi kɔ ki ra fɔsɔ rəkom.

18. ʌɲsəkəl beka tɔfɔt tamthresas

Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma raɲwankom ra kaɲtəmtəmnɛ to ɔ yema, ɛnaɲe yɔɲ yi ʌɲdina ɔ yema wop-e. Wa ɔ ba ʌmari ma kaɲshinkar ʌɲdina ɔ yema, yi maɲane mɔɲ. ɔwa ɔ ba raɲwankom ra kaɲthəksʌ, kaɲbaɲho, kaɲtaɲaɲe yi kaɲthəksʌ maɲane mɔɲ pɔyi kɔɲ son-o, ka ʌkəlɔɲ kəlɔɲ yi afəm ʌlɔm-o, dɛr ɔgberkethe-o, thalɔm ka ʌɲ gbundu ɲɔɲ.

19. ʌɲsəkəl beka tɔfɔt tamthreɲanɛ

Wuni o wuni ɔ ba raɲwankom ra ʌte ɔ tɔma yi kaɲfɔf ʌte ɔ yema-e. ɔwa raɲwankom ʌre ɔ ba ri təkə bət ʌte ɔ naɲe kə tɔ bot kɔ kə sɔɲ yi kəthens, thalɔm kəsakəthi tɔra yi ɛtəmtəmnɛ də roɲ o roɲ kə təkəlɛɛ ro ɔ yi-e.

20. ʌɲsəkəl beka kəgba

1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kaɲwop məgbane məthɔfəl yi kəkulune aɲe ɔ yema-e.
2. A ye təkə fɔsar wuni kaɲa ɔ kəkulune ka ʌte ɔ te yema-e.

21. ʌɲsəkəl beka kəgba ɲin

1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kaɲgbasi ʌgbap ka ʌɲkwament ɲa ʌɲthɔf ɲɔɲ, kətʌɲ ka kɔɲɔɲ gbɛɲ thalɔm ka ɔwe ɔ thithe.
2. ʌɲkwəment ʌɲ yi təkətʌɲaɲe ʌte ʌɲfem aɲ yema-e. ɔwa maɲyema ʌme aɲ tɔ tɔrine ɲa ka kaɲtente thith aɲe aɲ yema-e, ka aɲgbundu. ɔwa a ye təkə pɛnshane ʌmari ma wuni o wuni po bək təkɪ thith wuni-e, kama ɔ thith ɔwe ɔ yema ɔ tɔma ta ʌtɔɲ.

3. [Missing?]

22. ʔɛsəkəl beka kəgba malarəŋ

ʔwa ma pəyi wuni o wuni ɔ yi kətəŋ ka aŋfəm ʔkəpet-e, ɔ ba ʔmari ma kamaɾane kɔ kama pəfisa kɔ kətəŋ ka ɛmar ya aŋthɔf, ɛmar ya tathɔf tətəl, kətəŋane ka mɔ to ɔ gbəli təma ukolo yi yiki kətəŋ ka aŋkos ŋəŋ.

23. ʔɛsəkəl beka kəgba esas

1. ʔwa wuni o wuni ɔ ba ʔmari ma kaworək mapanth, rawankom ra kathith kɔ rəmapanth yi ka ɔlompi wati kama ʔte penshane kəsəŋ wuni mapanth.

2. ʔwa wuni o wuni ɔ yi təkə ba ʔram ʔthənane bepi aŋ yɔ məpath məthənane kəte tɔ ʔgbay.

3. A yi təkə ram wuni o wuni ʔram ʔfinɔ mə gbəli səŋ kɔ ayiki təŋ ka ralek rəŋ yi kəmar matay məlom ɔ yi təkə yɔ ka ʔkələŋ kələŋ ɔyi-e.

4. Wuni o wuni ɔ ba ʔmari təkə kulune, thalɔm kətəpi ʔnənki mə chimɔ kɔ kama ɔ sɔthɔ ʔram ʔfinɔ ka mapanth mɔ worək-e.

24. ʔɛsəkəl beka kəgba manle

Wuni o wuni ɔ ba ʔmari ma kʔfothane kəwur kɔyɔ mapanth to ɔ yema. ʔwa ɔ ba ʔmari ma kəsəŋ kɔ ʔləkɔ mɔ fothane ʔləkɔ o ʔləkɔ.

25. ʔɛsəkəl beka kəgba tamath

1. Wuni o wuni ɔ ba ʔmari ma kayi uyenki məder, yi kəbər kəŋ. ʔwa aŋ yi təkə ba ɛdi ɛbeki, ɛyet ɛwəŋ, aŋseth kɔyi, tɔl ɛbeki, ɛmar ya ʔthɔf. ʔwa ɔ yi təkə sɔthɔ ʔmar ka ʔləkɔ mɔ te yi rə məpanth-e, thalɔm utuy, bepi ɔ səkə ulopane, thalɔm kəsəkə ubora, ubaki, ʔwa sɔthəlɔm ma mɔ tɔ sɔ gbəli worək ka aŋyethe ŋəŋ.

2. ʔŋkomra yi aŋfeth be a yi təkə səŋ ŋa məmari məthəkəŋ. Aŋfəth ʔŋe ma kom ka kɔ te tha nantane yinka te tha nantaneŋ, a yi təkə səŋ ŋa ɛmar ɛthənane.

26. ʔɛsəkəl beka kəgba tamthurukin

1. Uwath O wath ɔba ʔmari ma k ʔyɔkɔ ɔKarɔn A yi təkə yɔ wath o wath ɔ pon kɔ kɔraŋ ka ʔtaranthe təfeth. Kere kathəkəs tɔtɔl yi kɔkaraŋ kəboli rəkɔm a yi təkə səŋ ki ka aŋfəth ʔŋe gbəli thəkəs yi kɔkaraŋ kati.

2. ʔwa kakaraŋ a yi təkə yɔ ki kama kə gbəli mar ɔwuni kama ɔ kɔ rodi, tɔ kəbər ʔyiki təŋ yi rawankom rəŋ. ʔwa kəyi təkə gbəli kɔra kɔ kəsəthranɛ ɛmerɔ, kamuyane, kə kɔra rəyathki kətəŋ ka tɔ bona ta ʔraru, aŋfəm ʔkəpet, ɛdina ɛgbaske gbaske, ʔwa yi kə kɔra məthɔfəl mɔ to ʔnyunated Neshon aŋ yema-e.

3. ʔŋkomra aŋ ba ʔmari ma kathith kɔ kə karaŋ kaŋ yema aŋfeth ŋaŋ aŋ karaŋ-e.

27. ʔɛsəkəl beka kəgba tamthəderəŋ

1. ʔwa wuni o wuni ɔba ʔmari ma kɔtəŋ makur ma aŋfəm ŋəŋ ʔme ɔ yema-e, yi ka ʔkələŋ kələŋ ɔ yi-e. ʔ yi təkə yantheɛ matay ʔme, ʔwa ɔ yi təkə mar kama mə kɔ ro di ka mɔyən.

2. Wuni o wuni ɔ ba ʔmari ma kəbum mɔyi, mɔyet ʔme ɔ bempa yi ʔtafa ʔte kənəŋ ɔ gbal-e.

28. ʔɛsəkəl beka kəgba tamthresas

ʔwa wuni o wuni ɔ ba ʔmari ma kɔtəŋane ʔŋe ɔ yema pəyi ka aŋthɔf ŋəŋ rəkɔr-o, thaɔm rə təthɔf tətəl ro mɔ gbəli sɔthɔ ʔŋfere ŋa ka sɔthɔ matay ʔme be a gbal ka masekrane ʔme ka rawankom rəŋ kəyankaŋ.

29. Աղսէկէլ եկէլ կըցէ տառհրէնը

1. Չէա ւունի օ ւունի յ Բա ԱղցԲէԹէ դա Եէկէ մար Ակէլը կէլը յ ՏօԻՉ ըւաւակոմ Բէ յ քօ Եըճա յի կէաւր դըճիը.
2. Չէա հալի մա աքա ւունի օ ւունի յ Բա Ամարի յի ըւաւակոմրօղ, Եա ԵԱՂԱ Եի կէքա յ յի րօ րաԥա կա Ա դԻՉ. Չէա յ յի Եէկէ յիկիս Ամարի յի ըւաւակոմ րա աղկօս դօղ. Չէա յ առֆէմ դա ըւաւակոմ.
3. Չէա Ամարի Ամէ յի ըւաւակոմ Արէ, Ե Տօղ յԵ ւունի մարի Եէկէ Ե ԵԱղԱՆԵ մաԲօԵՏ մա ԱղյաւայԵԵԵ Նէշօն.

30. Աղսէկէլ եկէլ կըցէ ԵճօԵ

Չէա ԱԵ յի կա մաՏէկրաՆԵ ԱՄԵ ԲԵ, ա յԵ Եէկէ ցԲասի Եի Եէկէ Տօմքար ԱղԻՉօճ, ւունի օ ւունի, ԥաԼօմ ԱՆօՆԿի դա Աղֆէմ, ԥաԼօմ Եէկէ կասարա Ամարի յի ըւաւակոմ յի կա մաՏէկրաՆԵ ԱՄԵ.
